

assignatura: GEOGRAFIA HISTÒRICA

codi: 21700

professor/a: Enric Mendizàbal i Riera (despatx B9-036 / ☎ 935811577 / ✉ enric.mendizabal@ub.es)

cicle: Segon

quadrimestre: Segon

crèdits: 5

tipus: Optativa

horari de classe: dilluns i dimecres, 13:00-14:30

atenció alumnes: Enric Mendizàbal i Riera: per determinar

dates d'examen: 11.06.01 / 11:30 h. (1ª conv.) - 03.09.01 / 13:00 h. (2ª conv.)

dates sortida de camp:

OBJECTIUS

La geografia històrica és la reconstrucció de les geografies del passat i dels processos que han portat a la realitat geogràfica actual. En aquest curs es farà una visió general del que és la geografia històrica, de quines han estat les principals aportacions en aquesta subdisciplina, de quins són els diversos camins a seguir, de quines utilitats pot tenir per a la geògrafa i geògraf d'avui l'estudi geogràfic del passat.

TEMARI

1. Introducció
  - 1.1 Què és la geografia històrica
  - 1.2 Història de la geografia històrica
  - 1.3 El temps i la geografia històrica
  - 1.4 Instruments: arxius, biblioteques, cartoteques, internet
2. Els temes de la geografia històrica
  - 2.1 Les idees ambientals
  - 2.2 Demografia històrica
  - 2.3 Geografia històrica rural
  - 2.4 Geografia històrica urbana
  - 2.5 Geografia històrica de les activitats econòmiques
  - 2.6 Geografia històrica de les infraestructures
  - 2.7 Geografia històrica política i administrativa
3. Casos concrets
  - 3.1 El Camí de Santiago
  - 3.2 Sòria
  - 3.3 El País Valencià
4. Geografia històrica: per fer què?
  - 4.1 Els atles històrics i la cartografia històrica
  - 4.2 El patrimoni
  - 4.3 La creació de mites i tradicions: Espanya i Catalunya com exemples
  - 4.4 El plaer de l'erudició: novel·la, pintura i geografia històrica

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- N ATKINS, P.; SIMMONS, I.; ROBERTS, B. (1998) *People, land and time. An Historical Introduction to the Relations between Landscape, Culture and Environment*. Londres: Arnold
- N BALLART, J. (1997) *El patrimonio histórico y arqueológico: valor y uso*. Barcelona: Ariel
- N BLOCH, M. (1978) *La historia rural francesa*. Barcelona: Crítica
- BRAUDEL, F. (1976) *El Mediterráneo y el mundo mediterráneo en la época de Felipe II*. Mèxic: FCE + 18KVI-1942
- 4 B H VI-1
4 B H VI-2 BUTLIN, R.A. (1993) *Historical Geography through the gates of space and time*. Londres: Edward Arnold
- J B H BUTLIN, R.A.; DODGSHON, R.A., editors (1998) *An Historical Geography of Europe*. Oxford: Oxford University Press
- 1 B H CARTER, H. (1983) *An introduction to Urban Historical Geography*. Londres: Edward Arnold
- N CUNILL, P. (1999) "La geohistoria". A CARMAGNANI, M.; HERNÁNDEZ, A.; ROMANO, R., editors *Para una historia de América I. Las estructuras*. Mèxic: FCE, pp. 13-159
- N DODGSHON, R.A. (1998) *Society in Time and Space. A Geographical Perspective on Change*. Cambridge: Cambridge University Press
- 1 B H GLACKEN, C.J. (1996) *Huellas en la playa de Rodas. Naturaleza y cultura en el pensamiento occidental desde la Antigüedad hasta finales del siglo XVIII*. Barcelona: Ediciones del Serbal
- N GRAHAM, B.; ASHWORTH, G.J.; TUNBRIDGE, J.E. (2000) *A Geography of Heritage. Power, Culture and Economy*. Londres: Arnold

- N HUDSON, K. (1983) *The archaeology of the consumer society. The second industrial revolution in Britain*. Londres: Heinemann
- N HUGILL, P.J. (1993) *World trade since 1431. Geography, technology and capitalism*. Baltimore: The John Hopkins University Press
- N HUGILL, P.J. (1999) *Global communications since 1844. Geopolitics and Technology*. Baltimore: The John Hopkins University Press
- IBH LE ROY LADURIE, E. (1991) *Historia del clima desde el año mil*. Mèxic: FCE
- 3AH LIVI-BACCI, M. (1990) *Historia mínima de la población mundial*. Barcelona: Ariel
- N LOWENTHAL, D. (1998) *El pasado es un país extraño*. Madrid: Akal
- N MARRERO, J.A.; RUIZ DE OJEDA, A.F. (1995) *Por los caminos del Cid*. Lleó: Lancia
- N MAZOYER, M.; ROUDART, L. (1998) *Histoire des agricultures du monde. Du néolithique à la crise contemporaine*. París: Seuil
- N MORRIS, A.E.J. (1999) *History of urban form before the Industrial Revolution*. Londres: Longman
- IBH NORTON, W. (1984) *Historical Analysis in Geography*. Londres: Longman
- N OLIVERAS, J. (1994) *La formació dels desequilibris territorials a Catalunya en el segle XIX*. Barcelona: Generalitat de Catalunya
- IBH PIQUERAS, J.; SANCHIS, C. (1992) *L'organització històrica del territori valencià*. València: Generalitat de Catalunya
- IBH PLANHOL, X. DE (1988) *Géographie historique de la France*. París: Fayard
- 3BH POUNDS, N.J.G. (1992) *La vida cotidiana: historia de la cultura material*. Barcelona: Crítica
- 1BH REGUERA, A.T. (1993) *Territorio ordenado, territorio dominado. Espacios, políticas y conflictos en la España de la Ilustración*. Lleó: Universidad de León
- N ROBERTS, B.K. (1996) *Landscapes of settlement. Prehistory to present*. Londres: Routledge
- N SALOM, J. (1992) *Sistema urbano y desarrollo regional en la Comunidad Valenciana*. València: Edicions Alfons el Magnànim
- N SAUER, C.O. (1969) *Agricultural origins and dispersals the domestication of animals and foodstuffs*. Cambridge: The M.I.T. Press
- 1BH SERENI, E. (1989) *Storia del paesaggio agrario italiano*. Modena: Laterza
- 1BH SIMMONS, I.G. (1994) *Changing the Face of the Earth. Culture, Environment, History*. Londres: Blackwell 1989
- N SOUTHALL, A. (2000) *The city in time and space*. Cambridge: Cambridge University Press
- N TAYLOR, P.J. (1999) *Modernities. A geohistorical interpretation*. Cambridge: Polity Press
- N THROWER, N.J.W. (1996) *Maps and civilization. Cartography in culture and society*. Chicago: Chicago University Press
- 1BH TORRES, M.P.; PÉREZ, A.; Loís, R.C., editors (1993) *Los Caminos de Santiago y el territorio*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia
- 1BH UNWIN, T. (1996) *Wine and the vine. An historical geography of viticulture and wine trade*. Londres: Routledge
- 2BH WITHROW, G.J. (1990) *El tiempo en la historia*. Barcelona: Crítica
- 1BH WRIGLEY, E.A.; SCHOFIELD, R. (1989) *The population history of England 1541-1871. A reconstruction*. Cambridge: Cambridge University Press 1981 London, E. Brundt Co.

Advertències

Durant el curs es realitzaran tres sortides: Barcelona, Sant Just Desvern i Terrassa (encara que està per acabar de decidir). Per poder seguir l'assignatura és del tot recomanable llegir en anglès i francès.

AVALUACIÓ

Un examen final (40% de la nota); una ressenya d'un llibre de geografia històrica (20% de la nota); dos informes de les sortides (30% de la nota); participació a classe (10% de la nota).